Nazwisko GLASER

Imiona WILHELM (WILLIE) **Pseudonim** „WILLIS"

Z domu

Data urodzenia 8.01.1921 **Miejscowość, kraj** FUERTH, BAWARIA, NIEMCY

Data śmierci 31.12.2023 **Miejscowość, kraj** MONTREAL, KANADA

Lat życia

Adres cmentarza w Montrealu

Źródła: Kto to 10 Rutka Strelcov Komunikat 138/21 (Grudzień 2023)

Archiwum Osobowe Emigracji im. B. Jeżewskiego Biblioteka Polska POSK w Londynie.

Zawód ..... **Tytuły naukowe** .....

Rodzaj wojska ...1 Dywizji Pancernej 10 Pułk Strzelców Konnych... **Stopień wojskowy** ...ppor. (kpr.)...

Odznaczenia ...KRZYŻ WALECZNYCH, MEDAL WOJSKA, KRZYŻ 1 DYWIZJI PANCERNEJ; fr: LEGIA HONOROWA V kl.; bryt - WAR MEDAL 1939-1945, DEFENCE MEDAL i INNE...

Koło 10 Pułku Strzelców Konnych
Komunikat 138/21, Grudzień 2023

Z ŻAŁOBNEJ KARTY (z ostatniej chwili)

Śp. Willie Glaser (8 stycznia 1921 – 31 grudnia 2023)

Bardzo smutna wiadomość nadeszła do nas z Montrealu. 31 grudnia 2023 r., na osiem dni przed 103. urodzinami, na wieczną wartę odszedł ppor. (kpr.) w st. spocz. Willie Glaser – żołnierz 10 Pułku Strzelców Konnych 1 Dywizji Pancernej. Był rówieśnikiem Pułku i wraz z nim przeszedł cały szlak bojowy od lądowania we francuskiej Normandii w sierpniu 1944 r. do zakończenia wojny w Niemczech w maju 1945 r. Pogrzeb odbył się 2 stycznia 2024 r. w Montrealu.

Drogi Willie, spoczywaj w pokoju!

Pogrążeni w smutku i żalu składamy wyrazy współczucia bliskim Willie Glasera.

Wilhelm/Willie Glaser urodził się 8 stycznia 1921 r. w Fuerth w Bawarii, w rodzinie Ferdynanda Glasera. Jego dziadkowie – polscy Żydzi – w 1887 r. przenieśli się z Galicji do Niemiec, najpierw do Lipska, a potem do Fuerth. Miał czworo rodzeństwa. Po nocy kryształowej jego siostra wyjechała w 1938 r. do Irlandii Północnej. Na tydzień przed wybuchem wojny dołączył do niej Willie. Przez dwa lata pracował w Belfaście. W 1941 r., podobnie jak jego koledzy, zgłosił się do biura poborowego. Z uwagi na to, że posiadał polski paszport – choć nie znał języka polskiego – został skierowany do polskiego konsula w Londynie. Tam wstąpił do Wojska Polskiego i został przydzielony do 3 Brygady Strzelców, przeorganizowanej w grudniu 1941 r. w 1 Brygadę Strzelców. Dopiero w wojsku nauczył się mówić po polsku. Po latach wspominał jeden z epizodów ze służby w Wojsku Polskim: *Boże Narodzenie 1941. Nasz dowódca powierzył wszystkie służby oficerom i żołnierzom wyznania mojżeszowego. Dobrze mówiłem po angielsku, więc stałem na bramie. Wielu lokalnych Szkotów, niosąc podarki, przychodziło z wizytą. Wygrałem na tym, gdyż obdarowano mnie mnóstwem papierosów.*

14 kwietnia 1943 r. Willie Glaser został przeniesiony do 1 Dywizji Pancernej i otrzymał przydział do 10 Pułku Strzelców Konnych. Trafił do 1 szwadronu. Tak wspomina pierwsze spotkanie z dowódcą szwadronu: *Po długim i dociekliwym wywiadzie powiedział mi, że (…) jestem przydzielony do czołga numer dwa ze znakiem wywoławczym „Barbara 2" jako radiooperator/ładowniczy. „Ale proszę pana – odpowiedziałem oficerowi – uważam, że mój mówiony polski jest znośny do normalnej służby wojskowej" (myślałem jak żołnierz piechoty). Jego odpowiedź brzmiała: „Wiluś, jeśli ja się nie martwię, dlaczego ty miałbyś? Teraz zgłoś się do dowódcy czołgu i życzę powodzenia". Imię „Wiluś" przylgnęło do mnie i stało się moim imieniem w pułkowej sieci radiowej.*

Willie Glaser został więc skierowany na dwumiesięczny kurs radio. Po jego ukończeniu wrócił do Pułku. W następnych miesiącach brał udział w przygotowywaniach 10 PSK do osiągnięcia gotowości bojowej. Najbardziej zapamiętał strzelnice w Kircutbright w Szkocji i zamek Dalkeith niedaleko Edynburga. *Zimne i przewiewne sale zamku na zawsze zapamiętam. Poza tym czułem się spokojnie we wciąż nieco dziwnym środowisku dla mnie jako Żyda urodzonego w Niemczech. Załoga czołgu „Barbara 2" żyła harmonijnie i trzymała się razem.* Skład załogi czołgu: dowódca – plut. Stanisław Dyszyński, kierowca – kpr. Józef Zdun, strzelec przedni – Józef Kondoł, strzelec główny – st. strzelec Michał Skiba, radiooperator – strz. Wilhelm Glaser.

koło 10 Pułku Strzelców Konnych, Grudzień 2023

10 PSK do akcji wkroczył 8 sierpnia 1944 r. na południe i południowy-wschód od Caen. Willie Glaser z Pułkiem brał udział w walkach we Francji, Belgii, Holandii i Niemczech. 4 września 1944 r. w walkach o uchwycenie przepraw na rzekach Canche i Ternoise w rejonie Auchy-lès-Hesdin *1 szwadron dochodząc około godziny 10.30 do zerwanego mostu (...), dostaje silny ogień przeciwpancerny i z broni maszynowej. Zostaje zniszczony jeden czołg i czterech rannych (plut. Dyszyński, kpr. Zdun, kpr. Skiba i st. strz. Kondoł). Ranni zostają ewakuowani, przyczem dużej pomocy udziela miejscowa ludność.* Strzelec Willie Glaser miał szczęście, nie został ranny. Wszyscy członkowie załogi czołgu zostali odznaczeni Krzyżem Walecznych.

Po Łańcucie i Albigowej Gościa oprowadzali: Joanna Kluz, Wit Karol Wojtowicz, Paweł Fangor oraz Adam i Wiesław Markowscy.

Willie Glaser w willysie ze znakami 10 PSK.

Działania wojenne 10 Pułk Strzelców Konnych zakończył 5 maja 1945 r. w okolicach miejscowości Halsbeck. Po zakończeniu wojny Pułk brał udział w okupacji Niemiec. 23 marca 1947 r. wrócił do Wielkiej Brytanii, gdzie został rozwiązany. Willie Glaser wstąpił do Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia, skąd 20 czerwca 1947 r. został zdemobilizowany i wyjechał do Kanady. Podjął pracę na farmie w Quebecu. Po roku wyjechał do Montrealu i zaczął pracować w laboratorium badawczym. Później zajmował się akwizycją ubezpieczeń, by około 1950 r. podjąć pracę w domu towarowym Simpsona w Montrealu. W 1980 r. przeszedł na emeryturę.

Po wojnie próbował odnaleźć rodziców – bezskutecznie. Udało mu się ustalić, że podobnie jak troje rodzeństwa zostali zamordowani w obozie koncentracyjnym w Bełżcu.

W 2002 r. został awansowany na stopień podporucznika.

Odznaczenia: polskie – Krzyż Walecznych, Medal Wojska, Krzyż 1 Dywizji Pancernej; francuskie – Legia Honorowa V kl.; brytyjskie – War Medal 1939-1945, Defence Medal, 1939-1945 Star, France-Germany Star.

Zenon Jóźwiak

Fot. domena publiczna, Adam Markowski

W lipcu 2014 r. Willie Glaser odwiedził Łańcut. Bardzo żywo interesował się historią 10 PSK i miejscami, gdzie Pułk stacjonował przed wojną oraz toczył walki we wrześniu 1939 r. Natomiast w dniu Święta Pułkowego, 29 kwietnia 2021 r. połączyliśmy się z Willie za pośrednictwem łączy internetowych. Willie po kilku zdaniach wypowiedzianych po angielsku przeszedł swobodnie na język polski. Odśpiewaliśmy mu „Dwieście lat" i wznieśliśmy toast za jego zdrowie. Było to ostatnie nasze spotkanie.